

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: GÁL ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona. Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre 8 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata 20 fillér. Nyilttér sora 50 fillér.</p>
--	--	--

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Kövecsesi LUKÁCS GÉZA főispán ünnepélyes beiktatása.

1917. május 23... a vármegye történetében jelentős dátum marad — nekünk a közvetlen szemlélőknek kedves napunk volt.

Az emberi értékek legértelmesebb honorációja: a bizalom, a szívekből a megnyilatkozás útján áradó szeretet és ragaszkodás plántálták körül e nap virágait s egy ünnepélyes — a háboru komoly napjaihoz mérten komolyan ünnepélyes — vármegyei közgyűlés keretében tört utat magának e két nemes tulajdonság egy emberi emelkedés ünneplése alkalmával.

Ha a szubjektív impressziók levették után nézünk vissza e napra s ha a nagy idők száraz tollu tanuja akarunk lenni, akkor is konstatálnunk kell, hogy a társadalmi, politikai és közéleti irányzatok finom leheletű harmóniája uralta e napot s a főispáni installációk díszes sorában ez a kivételes és nagyszerű tulajdonság adott lelket az órákat megtöltő rövid percek életének.

A vármegyei autonómiának, ennek a régi gyökerekkel bíró hatalmas erőnek igaz megbecsülése csendült ki a főispáni program őszinteségéből — s ennek kötele és erős kezű védelme kontraszt nélkül simult az alispáni szék ideiglenes — de bizton tudjuk, hogy egyhangú bizalommal végleg is betöltő személyiségének markánsan tartalmas nyilatkozatából.

Előttünk állott két ember: az egyik a régi eszmék erős akaratu és erős rajzu alakja, amint egy más világ horizontján ragyogni kezd; s egy másik, aki a régi eszmék kincses tarisznyáját avatott és ügyes kezekkel emeli vállára.

És mindebben asszisztált egy vármegye, a szívének lobogó melegségével s a felzaklatott beléletének a békesség napjai után való tiszta vágyakozásával.

A szemlélő ember gyönyörűséggel hallgatta végig az alispánhelyettes üdvözlő szavait, a főispán magyarosan egyszerű és becsületos programját és e vármegye közönségének egyetakaró és egybeforró szivedobbanását. Végighallgatta és büszke örömmel könyvelte el: így a legjobb, így a legszebb... így kell felvirradni a nagy béke fehér reménységű hajnalának.

A Lukács Géza főispán ünnepélyes beiktatására egybehívott vármegyei közgyűlés alkalmából e hó 23-án zászlódiszt öltött Rimaszombat és ünnepélyes arczu, vidéki emberek járták be az utcákat.

Délelőtt 10 órára szült a közgyűlés összehívása, de a közönség már jóval kilencz óra előtt kezdett gyülekezni. A karzatokat elegáns hölgyközönség lepte el, a nagyteremben a fekete ruhák ünnepélyes tónusát kellemesen vegyítette egy pár diszmagyar színessége.

Tíz órára zsufolásig megtelt a nagyterem s élénk éljenzés fogadta dr. Fornét Gyula alispánhelyettest, amint rövid szavakkal a diszközgyűlést megnyitotta.

Szent-Iványi Árpád állott fel a megnyitás s a főispán kinevezését tartalmazó miniszteri leirat felolvasása után s a tisztelet, szeretet, ragaszkodás és bizalom hangján szólva az új főispánról, felkérte az elnököt, hogy a főispánnak az ülésre való meghívására egy küldöttséget küldjön ki.

Szent-Iványi Árpád, Széman Endre, Czinke István, Gyürky Pál, Hanvay Zoltán, báró Hámos Antal, Söldos Árpád, báró Ragályi Balassa Ferencz, Fáy Árpád, Szabó László, Bornemisza Elemér, Gömör Olivér és Szent-Ivány József küldettek ki ezen bizottságba, akik feladatukat elvégezve, maguk előtt engedték a terembe a főispánt, akit perczekig zugó taps és viharos éljenzés fogadott.

Az alispánhelyettes rövid üdvözlése után dr. Söldos Béla felolvasta a főispán esküjét, amelyet a főispán utánna mondott.

Az esküre dörgő éljenzés felelt s négy főszolgabíró — a régi szokáshoz híven — székestől vállára emelte az új főispánt.

Ezután dr. Fornét Gyula alispánhelyettes állott fel s általános tetszés mellett és több helyütt a helyeslés zajától megszakitva, a következő üdvözlő beszédet mondotta:

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes Megyebizottsági Közgyűlés!

Ő császári és apostoli királyi Felsege legkegyelmesebb Urunk Méltóságodat e vármegye főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, örömmel és készséggel fogadtuk el itt a megyebizottsági közgyűlés nyilt ülésében szabály- és törvényszerinti esküjét s ez által most már Méltóságod Gömör és Kishontvármegye Főispánja lett.

Méltóságos Főispán ur! Méltóságodnak e vármegye főispánjává történt kinevezéséből kifolyólag e vármegye vezetésében, irányításában és kormányzásában nagyfontosságú személyi változás állott elő. — Nagyfontosságú és nagyjelentőségű mozzanat ez rendes, normális körülmények és viszonyok között is, mert hiszen a vezető fő a maga eszméit, nézeteit és törekvéseit igyekezvén megvalósítani, annak az időszaknak kétségtelenül bizonyos személyi jelleget ad. Kiváló nagyfontosságú és

nagyjelentőségű mozzanat ez azonban a jelenlegi háborus viszonyok között, mert habár ideiglenesen is s az önvédelmi harc jellegéből kifolyólag a kényszer hatása alatt s kivételes törvények alapján is mindazonáltal az önkormányzati jogok megdöbentő turbálásával és megszükitésével, a kormány képviselőjének: a főispánnak hatásköre lényegesen kiterjesztve lett s ezért a vármegyéknek, minden a főispán személyében történt változásokat a legélesebb figyelemmel kell kísérniük.

Méltóságodnak azonban közismert egész 35 éves közéleti pályája s főként alispánisága vármegyénk életével szoros, elválaszthatatlan kapcsolatban és viszonylatban állva, már a személyében megtaláljuk mindazokat a garanciákat, melyek autonomikus jogaink sértetlen fenntartását biztosítják.

De megnyugvással, készséggel és örömmel fogadtuk Méltóságodnak e vármegye főispánjává történt kinevezését, mert reméljük, hisszük és tudjuk, hogy Méltóságod nemcsak a jelenlegi viszonyok között elkerülhetetlenül szükséges erély, kemény ökölre fogott súlyos nehéz suhogó fegyverét, de a törvény, jog és igazság jogarát is magával hozza, — melyet mi már most bizalmunk legértékesebb vereteivel diszítünk fel, mely Méltóságod kezében ez által is ama csodás erejű és hatású varázsvesszőjévé válik, mely ennek a féltett vármegyei szülőföldnek legmélyebb rétegeiből a legértékesebb, a legbecsesebb üdítő kristálytisza forrásokat — a szeretet, egyetértés és béke forrásait fakasztja fel. — Már pedig a helyes és jó igazgatásnak és kormányzásnak nemcsak az erély, a törvény, jog és igazság, de legfőbbképen az egyetértés, béke és szeretet képezi az egyik legfontosabb tényezőjét és alkatelemét.

Ez az egész eget és földet megrázó dühöggel végig rohanó világháboru — már csak az önvédelmi harc jellegéből kifolyólag is — ennek a nemzetnek minden fiát a harczvonalba állította s ennek a háborunak dicsőséges és diadalmas befejezése után kétségtelen, hogy már csak a tömegek nyomásának hatása alatt is egészen új demokratikus alapokon nyugvó közgazdasági, kulturális, szociális és közjogi intézmények létesítése és megteremtése válik szükségessé, melynek megvalósítása és megalkotása nemcsak az autonomikus vármegyék, de elsősorban és legfőbbképen a főispánok állásaira hárít igen nehéz és súlyos feladatokat.

Megfogja azonban könnyíteni Méltóságodnak e nehéz feladatot az, hogy Méltóságodnak nemcsak 35 éves közéleti pályája, de egész élete e földhöz fűződik s szívének minden idegszála e földben gyökerezvén, a szülőföldnek minden megrezdülése, minden megmozdulása lelkében új lendületet támasztva és fakasztva, bizonyára megfogja találni azokat az eszközöket és módokat, amelyek segítségével e nehéz feladatok a közóhajnak és közérdeknek megfelelően könnyen megoldhatók lesznek.

De meg fogja könnyíteni Méltóságodnak e nehéz feladatát az, hogy e vármegyének minden fia örömmel, készséggel és bizalommal fogadván Méltóságod kinevezését, e vármegye egész közönsége nevében már most biztosíthatjuk Méltóságodat arról, hogy minden, a köz érdekében kifejtett működését és tevékenységét az egész vármegye összesen és egyenként a legkészségesebb támogatásban fogjuk részesíteni.

De amidőn erről a magunk részéről biztosítjuk, elvárjuk viszont, hogy Méltóságod e vármegyének minden, a köz érdekében kifejtett tevékenységét, törekvését, vágyát és óhaját nemcsak saját személyében, de felsőbb hatósága, kormányhatóságunk előtt is a legkészségesebb támogatásban fogja részesíteni.

Tek. Megyebizottsági Közgyűlés! Méltóztassanak megengedni, — habár szokatlan is — hogy egy subjektív érzésnek adhassak kifejezést.

Méltóságos Főispán ur! Méltóságod 35 évet meghaladó közéleti pályájának legszebb pillanatai és mozzanatai bizonyára e teremhez fűződnek.

E teremre az utóbbi időben bizonyos dermedés, bizonyos feszültség szállott. Én kívánom és a köz érdekében hiszem és remélem, hogy Méltóságod személye varázsának s tapintatának sikerülni fog e dermedést felengesztelni s a feszültség felpattanva az egyetértés besugárzó melege előtt e terem ajtaja és ablaka kitarul s az így kitarult ajtón és ablakon át Noe visszatérő fehér galambja röpködve a béke olajágával a csőrében leszáll e terem zöld asztalára s itt megpihen!!

Ezek után pedig fogadja Méltóságod e vármegye közönsége nevében és megbízásából Főispánna történt kinevezése alkalmából legőszintébb szerencse és jókívánataim kifejezését.

Midőn ez alkalomból szívünk melegével a legszívélyesebben üdvözöljük, egyhangulag kiáltjuk „Isten hozta Méltóságodat!!”

Erre a főispán ezekben felelt:

„Tekintetes vármegyei Közgyűlés!

Mélyen tisztelt érdeklődő közönség!

Egy átlagos emberéletet meghaladó közszolgálat után bucsuzva a vármegyei közigazgatás intézésétől, ne csudálkozzék senki afelett, ha bizonyos megilletődés hatja át lelkemet és csak úgy könnyű szívvel nem mondhatok Isten hozadót azon tényezőknél, akik eddigi közszolgálatom folyamán igaz barátaim, támogatóim, hogy ne mondjam jótevőim valának.

Örök büszkeségemnek tekintem azt, hogy vármegyém közönsége előlegezett bizalmából folyólag 35 évet megelőzőleg legkisebb tiszti állására, az aljegyzői szék betöltésére hivatván meg, az illetékes tényezők lekötő jóságából időről-időre mindig akkor, mindig oda és minden alkalommal egyhangú lelkesedéssel lettem megválasztva s előbbre vite, amikor és ahová szívem vágyott, nemes ambícióim irányított; így tehát vármegyei közszolgálatom egy oly diadaluttá lett varázsolva, amelyet megérni kevés halandónak adatott.

Hét év előtt a mélyen tisztelt törvényhatóság alispánjává választatván, azzal ugyan nem dicsekedhetem, mintha monumentális alkotásokkal tehettem volna nevemet emlékezetessé vármegyém történetében, de azt jó lélekkel állíthatom, hogy a reám bizottakban becsületesen és feltétlenül tiszta kézzel jártam el; emellett sikeresen munkálkodtam a kezelésem alá jutott vármegyei alapok teherbíró képességének emelésére, tőkénk gyarapítására; amely tényeimről alkalomszerűleg hiteles alakban lesz szerencsém számot adni.

Főispánna történt legkegyelmesebb kinevezésem folytán most már alispáni állásomról ezennel leköszönvén, az alispáni hatalom külső jelvényét, vármegyénk ezüstbe metszett nagy pecsétjét oly tisztaságban teszem közgyűlésünk asztalára, amely szenytelenül, tisztán kezemhez vettem; s amely tisztán azt az alispán törvényszerű helyettese tudom, hogy szintén kezelni fogja. Egyben tiszteletteljesen kérem a tekintetes vármegyei Közgyűlést, hogy csekélységemnek mint szülővármegyém volt alázatos és készséges szolgájának a felmentést szokott fenn tartással megadni kegyesen méltóztassék.

Ő császári és apostoli királyi Felségének — kormányunk javaslatán nyugvó — legfelsőbb elhatározása; szeretett vármegyém akarat-

nyilvánítása és elhangzott esküm letétele után magamat tehát Gömör és Kishontvármegye törvényes és alkotmányos főispánjaként tekintvén, ajkamat legelsőbbben is hálás köszönet mondására nyitom meg Felséges urunk, kormányunk és vármegyém közönsége irányában kinevezetésemért; kinevezetésre tett ajánlásért és illetve azon úgy előbb, mint jelenleg is megnyilatkozott nagy rokonszenvért, melylyel engem oly szívet lelkesítő módon környezni kegyesek valának s amely bátorit a jövőre, hogy nagy és fontos feladataimat közmegelegedésre és sikeresen oldhatom meg.

Vármegyénk közönsége körében a közelmúltban erős küzdelmek merültek fel, amelyek az összhangot megzavarták s a békét feldúlták; én kormányom megbízásából a béke olajágát hozom a sebeket meggyógyítani hivatott gileádi balzsammal, a szívem mélyében mindenki irányában egyaránt érzett igaz szeretet által, mely azt kívánja munkálni, hogy a küzdelem hevében kapott és adott sebek meggyógyuljanak, az emberekbe adott munkakedv és energia egybe forrasztassék egy közös cél a haza, a kultúra, közelebb pedig vármegyénk intézményei javára.

Mint a magyar kormány bizalmának letéteményese, természetesen az 1867-es kiegyezés alapján állok, annak utmutatásai értelmében kell tehát eljárnom s a nemzeti munkapártból alakult kormányunk irányzatait végrehajtani oly becsületes szívvvel és oly magyar tisztességgel, amely a más hazafias politikai meggyőződésnek nem vérellensége, hanem csupán jogosult ellenfele éppen az emberi agy különféle gondolkodása alapján; ellenben a leghatározottabb ellen-sége és üldözője volnék minden oly netán keletkező pártnak, amely a magyar államhatalom, a vallásos érzület és a társadalmi s erkölcsi jogrend felforgatását tűzné feladatául; mert e vérrel szerzett és megtartott ország kell, hogy magyar nemzeti alapokon nyugodjék; mert a magyar nemzet kiválólag dinasztikus érzelmű és mert állam, vallás és morál nélkül fel nem tartható!

Lelkem teljességével támogatója kívánok lenni a földművelés, az ipar, a kereskedelem, a művészet, az egészséges szociális törekvéseknek s ezek mindenik becsületes alakulatainak, azon alapelvből indulva ki, hogy mindezek egy erős Magyarországnak lesznek elpusztíthatlan védőbástyái; emellett szószólója a magánosok jogosult törekvéseinek, az özvegyek, árváknak, legkülönösebben pedig azon hőseinknek, kik ezen világrengető hadjáratban életük veszélyeztetésével ontották hazánkért véreiket. De ezek mellett egyetlen ügyet sem kívánok elvonni illetékes hatóságaik jog- és hatásköréből; kijárója avagy ügynöke pedig senkinek lenni nem fogok, mert álláspontom szerint a főispáni állás mai napon is méltóság, melynek tekintélyét ily tényekkel lefokozni nem szabad; s a főispánnak egy magasabb nézőpontból kell az eseményeket figyelme tárgyává tenni és ezen hatáskörében orvosolni a gyógyításra szoruló eseteket.

Mint az önkormányzat dédelgető karjai között felnövekedett férfiú a vármegyének önkormányzati jogait tiszteletben tartom, tiszti karát megbecsülöm s kijelentem, hogy ezen értékes munkaerővel vármegyém javára karöltve munkálkodni kedves feladatomnak tekintem. — Ezen munkaerőket értékeiknek megfelelő módon jutalmazni, előléptetéseiket szívesen viselni, viszont ott, hol annak szüksége merülend fel, irányítani, sőt az emberi gyengeségekből avagy hibákból előállható bajokat orvosolni fogom, mert határozottan kitűzött céloom az, miszerint a kormányzatomra bizott törvényhatóság oly közigazgatással rendelkezék, a melybe mindenki joggal és okkal helyezhesse feltétlen bizalmát.

Ezekbe foglalva mondtam el röviden programomat, ehhez kérem a tekintetes vármegye közönségének hathatós támogatását, melyet ha sikerül megnyernem, teljes bizalommal nézek a jövőre, hogy munkásságom áldást hoz mindnyájunkra.

Most pedig újból megköszönve azt a megbecsülhetetlen jóindulatot, melyben a törvényhatóság részéről hosszú szolgálatom ideje alatt részesültem szerencsés valék, kérem a tekintetes közönséget, hogy új pályámon — addig, míg arra magamat érdemesnek bizonyítom — bizalmával megtisztelni méltóztassék.

A közönség éljenzése után *Szent-Ivány József* indítványára mindkét tartalmu és hatalmas értékű beszédet jegyzőkönyvben megörökíteni határozta a vármegye közönsége.

Ezután az új főispán tiszteletbeli tisztviselőket nevezett ki és pedig:

dr. *Fáy István* vm. aljegyző tb. főjegyző lett;

dr. *Molnár József* várm. alügyész, tb. főügyész lett;

dr. *Urszinyi Gyula* és dr. *Lányi Tivadar* járásorvosok tb. főorvosokká lettek kinevezve. Dr. *Lányi Tivadar* az esküt nyomban letette.

Végül Borsod, Abaujtona- és Szepesvármegyék üdvözlő átiratait olvasták fel s ezután a diszközgyűlés a főispán életésével véget ért.

A tisztelgések.*)

A tisztelgő küldöttségek sorozatát a róm. kath. egyház papsága nyitotta meg *Széman* Endre pápai prelátnak vezetésével, majd a ref. egyházmegye *Buzy Márton*, a rimaszombati ref. egyház presbiteriuma *Czinke István* lelkész vezetésével tisztelgett.

A főispán szülőfalujának egyházát és képviselőtestületének küldöttségét *Buzy Márton* hozta. A gömőri ev. egyházmegye képviselőinek szónoka *Bartholomaidesz László* csetneki főesperes, a kishonti ev. egyházának pedig csetneki *Gyürky Pál* főesperes volt. A rimaszombati izr. hitközség küldöttségének *Singer Rezső* főrabbi volt a szónoka.

A katonaság, csendőrség és méntelep tekintélyes számu küldöttségét *Knechtl József* ezredes vezette.

Ezután vonult be a vármegyei tisztikar dr. *Fornet Gyula* alispáni teendőket végző főjegyző vezetésével s a beszédek elhangzása után ez a küldöttség a főispán lakásába vonult, hol dr. *Sóldos Béla* másodfőjegyző gyönyörű piros rózsákból összeállított csokrot nyújtott át a tisztikar nevében a főispánnak, ugyancsak a tisztikar megbízásából a főispán szeretetreméltó leányának: *Lukács Margitkának* pedig *Gál István* aljegyző nyújtott át hatalmas rózsacsokrot. — Mindkét csokor szalagján a vármegye himzett czimere ékeskedett.

A rendezett tanácsu városok polgármesterei és képviselőtestületei küldöttsége nevében dr. *Kovács László* polgármester üdvözölte a főispánt, ki Rimaszombat városának díszpolgára is s e város érdekeit mindig készséggel támogatja. — A rimaszombati kir. törvényszék, a kir. ügyészség s a járásbiróságok küldöttségét *Cseh István* kir. törvényszéki elnök vezette s utána a kir. pénzügyigazgatóság, számvevőség, adóhivatalok képviselői tisztelegtek *Lánczy Kálmán* kir. tan. pénzügyigazgatóval élükön. — A földművelésügyi m. kir. miniszterium fenhatósága alá tartozó hivatalok képviselőit *Bartha István* gazdasági felügyelő vezette, a keresk. min. ügykörébe tartozó hivatalok küldöttsége nevében pedig *Schulhof Pál* állomásfőnök üdvözölte az új főispánt.

A tanintézetek között első volt a főgimnázium igazgató tanácsának és tanári testületének küldöttsége *Loysch Ödön* igazgató vezetésével, majd *Bihary István* hivatalvezető kir. tanfelügyelővel élén a tanfelügyelői hivatal, az áll. elemi fiu- és leányiskola, a polgári leányiskola és az általános tanítóegyesület küldöttsége következett.

A községi- és körjegyzők egyesületének impozáns küldöttségét *Földföldy Otmár* vezette s utánuk mindjárt Martonháza község képviselőinek üdvözlését tolmácsolta *Holéczy Pál*.

A Coburg hercegi uradalmak tisztikarát *Mauksch László* vezette s ő tolmácsolta a megjelenésben akadályozott erdészek üdvözlését is, dr. *Csikó Ferencz* tb. főorvos pedig a Garamvölgyének üdvözlését hozta el.

A vármegyei gazdasági egyesület képviselőit *Szent-Iványi Árpád* vezette a főispán elé, majd a társadalmi egyletek: Vármegyei Kaszinó, Polgári Olvasókör, Otthon Társaskör, Róm. kath. Olvasóegylet küldöttsége nevében *Medveczky Sándor* üdvözölte a főispánt.

*) Lapunk szükre szabott keretei között lehetetlen az egyes tisztelgő csoportok képviselői beszédének és a főispán részéről elhangzott válaszoknak közlése s így csupán arra kell szorítkoznunk, hogy felsoroljuk a küldöttségeket és azok vezetőinek és szónokának nevét említsük.

A Gömörmegyei Magyar Közművelődési Egylet képviselőinek hivatott szónoka *Széman* Endre alelnök, pápai prelátus volt.

A m. kir. állami gyermekmenhely üdvözlét *Lovass* Árpád gondnok, a rimaszombati ker. munkásbiztosító pénztárát *Molnár* Lajos igazgató tolmácsolta.

Szép volt a Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegylete, a Gömörmegyei Fehér-Kereszt Egylet, a Vörös-Kereszt Egylet és a Rimaszombati Izs. Nőegylet együttes impozáns küldöttsége. *Samarjay* Jánosné elnök és dr. *Walentyi* Dezső titkár a nőegylet, dr. *Baksay* Dezső főügyész a fehér-kereszt egylet, dr. *Zehery* István főorvos a vörös kereszt egylet és dr. *Weinberger* Rezső titkár az Izs. nőegylet nevében üdvözölte a főispánt.

Végül a rimaszombati általános ipartestület küldöttségét vezette id. *Rábely* Miklós elnök.

A főispán a 27 küldöttség szebbnél-szebb üdvözlő beszédét szeretettel, egynémelyikét mély meghatottsággal fogadta; nem látszott rajta nyoma sem a fáradtságnak s minden küldöttséghez volt a köszönet szaván kívül mondanivalója s a küldöttségek tagjaival kezét szorított.

Délután háromnegyed kettő volt már, amikor a küldöttségek tisztelgése véget ért s a vármegyei székház nagytermét megszállotta az ünnepi csend, a küldöttségek tagjai, kiket a tisztelgés után a főispán lakásában gazdag buffet és igazi magyaros, szíves és szeretetteljes vendéglátás várt, eloszlottak egy harmonikus, a mai nagy idők komolyságával és méltóságával lefolyt ünnepély után.

*

Templomi hangverseny.

A magyar keresztyén diákszövetség a ref. templomban e hó 23-án délután 1/2 6 órakor a főispán tiszteletére hangversenyt rendezett. A diszes, nagy közönség megtöltötte a széksorokat, sőt a karzatot is. Az ünnepelt főispán megérkezése után csakhamar felzúgott az orgona az *Arokháthy* Béla avatott kezei alatt, aki bevezetésül Bach-Chorálélményeket játszott nagy muzikálásra és fejlett technikára valló előadásban. — Utána *Deme* László, a magyar keresztyén diák-szövetség titkára tartotta meg megnyitó beszédét, lelkesen és nagy szöböséggel fejtegetve azt a régi igazságot, hogy a társadalom irányító eszméire az embereket fiatal korukban kell reánevelni. Az ügyes, propagatív előadás után *Turay* Emma operaénekesnő énekelte nagy hatással *Arokháthy* Béla XLVI. Zsoltár című szerzeményét, a szerző orgonakísérete mellett. Feladata nem volt könnyű, mert a modulációkban és merész átmenetekben gazdag, egészen modern muzsika az énekesnő egész tehetségét próbára tette, de a széphanu, biztos intonálású és megnyerő megjelenésű énekesnő könnyedén legyőzte a nehézségeket. A kompozícióról magáról is csak jót mondhatunk: a kíséret erőteljes, eredeti és modern volta mellett is stilszerű és mélyen hangulatos volt és az énekszólám sem nélkülözte a melódikus hatásokat. Az ének elhangzása után orgonaszámok következtek újból. — *Ravello* igen komplikált és merész alkotású elégiáját és *Battazzo* melódiákban gazdag allegretto és pastorelóját játszotta *Arokháthy*. Az első mű előadásánál a nagy rutint, a másodiknál a finom hatások érvényre juttatását és mind a kettőnél a mesteri regiszter kezelést kell külön is hangsúlyoznunk. *Enyedy* Andor sátoralja-ujhelyi ref. lelkész tartotta meg ezután nagyon értékes előadását a keresztyén ember gazdagságáról. A fiatal lelkész beszéde nagy meglepetés volt: ilyen, ötletekben gazdag, nemes felfogású, szónoki formában is tökéletes, mélyen járó eszmékben dus beszédet ünnepélyes összejöveteleinknél régen hallottunk. — A diszes közönség, amely ugylátszik eleintén nem számított szokatlanabb emóciókra, egyre figyelmesebben fordult a fiatal szónok felé s a beszéd elhangzása után mindenki sajnálta, hogy templomban nem szokásos dolog a tetszésnyilvánításnak hangosan is kifejezést adni.

Arokháthy játszotta ezután Grieg megrázó hatású „Ase halálát”-t a dinamikus hatások teljes érvényesítésével, Liszt pompás technikájú *Angelus*-át és Bossi szép harmonizálású *Canzoncináját*, három, egymástól formában, tárgyban és az érzések színezetében, sőt, szerzőiket nézve,

még fajilag is különböző eredetű darabot. — Mind a hármát úgy, hogy a szerzők felfogását hűen reprodukálta.

Majd újból a *Turay* Emma énekszámai következtek. Händel klasszikus largo-ját, amelynek fekvéséhez az althoz közeljáró, tömör mezzoszopránja olyan jól illett, rendkívüli hatással énekelte. Éppen ilyen nagy hatása volt a halhatatlan, édes szavu Bachnak, az orgonaművészet királyának ezután következő két mesteri szerzeménye. Bachot éneken és orgonán, templomban hallani ugyanaz az érzés, mint a májusi reggelen virágzó orgonavirágok közzé rejtve arcunkat, beszívni azok illatát: az égi és földi harmóniák teljessége ez! . . . Bizonyára nem véletlenül hagyták a fiatal művészek a hangverseny végére Bachot. A legutolsó szám is Bach volt: Pastorelloinak viharzó hangjai betöltötték és megostromolták a magas bolthajtásokat, hogy azután átvegye ismét uralkodását az est templomi csendje.

A hangverseny tehát szépen sikerült, a közönség osztatlan tetszését váltotta ki és stilszerűen fejezte be a beigtatás napját. A szereplő művészek meleg szavakkal köszönték meg az alkalmat és helyiséget nyújtó református egyház vendégszeretét, de azt hisszük, hogy nekünk sokkal több az okunk arra, hogy a köszönetet visszahárítsuk rájuk, önzetlen és élvezet nyújtó produkcióikért.

A hangverseny anyagilag is sikerült, amelyben az összes bevétel 1623 korona volt. Ez a szép eredmény most is a rimaszombati közönség nemes áldozatkészségéről tanuskodik. Dicséri különösen az itteni leány-gárdát, amely az által, hogy a hangverseny-jegyek árusítására vállalkozott, ezt a nagy bevételt már jó előre biztosította. Maga *Lukács* Margitka, a leánygárda vezére 1177 koronát adott át az általa és a leányok által eladott jegyek árából. Felülfizetések is voltak: *Samarjay* János 100 kor., *Bugaczi* Michalek László 50 kor., *Szent* Ivány *József* Beje 40 kor., *Hámos* Aladárné 10 kor., *Süteo* István 10 kor., özv. *Hámos* Lászlóné 7 kor., *Beélik* István 7 kor., özv. *Széplaky* *Lajosné* 7 kor., *Czirbesz* János 4 kor., özv. *Szölösi* Istvánné 4 kor., *Komáromy* István 3 kor., *Blattny* Árpádné 2 kor., *Szakall* István 1 kor., *Traum* Péter 1 kor. és *László* János 1 korona.

Világháború.

Lezajlottnak tekinthetjük már nagyjában az olaszok offenzíváját is. Ez az Isonzo offenzíva már a tizedik, de eredményekben igen szegény, veszteségekben nagyon gazdag. Pedig nagy erővel támadott ellenünk az ellenség, körülbelül félmillió emberre becsülik az offenzívában résztvevő olasz seregek számát és angol tüzérség is közreműködött az offenzívában.

Az offenzíva hatalmas tüzérségi előkészítéssel mintegy 40 kilométeres fronton indult meg és több helyen igen nagy erővel akartak áttörni, így különösen eleinte a *Faiti* Hrib nevű állásnál *Görztől* délkeletre, a hol Trieszt felé akartak utat nyitni, de ötszörös támadásuk nem sikerült. Nagy harcok voltak a *Monte Santo* és a *Monte san Gabriele* oldalain is, de itt sem ért el az ellenség eredményt.

Némi eredményük volt *Plava* táján, a hol a mi frontunk az Isonzo nyugatra kanyarodó folyásánál beszőgellett az olaszokéba. Itt két helyen sikerült átkelniük az Isonzón s pár kilométer szélességben benyomták állásainkat. A Kuk hegyet is elfoglalták az Isonzó partján, de a mi állásaink még magasabb és kedvezőbb helyre kerültek s így ott előnyomulásuk semmi hátránnyal nem járt. Egy másik helyen szintén ájtottak az Isonzón, de ott pár nap múlva visszanyomták őket. Ezután a nagy támadásba beletáradt s a sok veszteségben kimerült az olasz hadsereg, úgy hogy pár napig csendben volt. Most utóbb *Görztől* keletre próbálkoztak aknatámadásokkal, de a mieink véres veszteségekkel visszaverték őket.

E mellett, úgy látszik, Tirolban is voltak harcok, főleg annak déli részén, a hol a mieink erős tüzeléséről panaszkodnak az olaszok. Általában azt panaszolják, hogy a mi tüzelésünk nagyon is erőteljes és hogy vagy 4000 ágyunk ontja ellenük a tüzet. Gondolhatjuk, hogy sok veszteségük lehet ilyen nagy és sikertelen támadások után.

Az offenzívát az olaszok május 23-án újra kezdték, tehát ez már a tizenegyedik offenzívának tekinthető. Ezuttal a Karszt fensik ellen irányul a főttámadás, egyenesen Trieszt felé akarnának áttörni, de csapataink vitézül állják a támadást, mindössze *Jamiano* mellett vonultak 1 kilométerrel vissza, mert ott nagyon kiszűgelt nyugatra a frontunk és azt a helyet átkarolás fenyegette.

A francia-angol fronton általános nagy offenzívák ugyan nincsenek, de a harci tevékenység egyes helyeken igen erős. Így *Arras* táján az angolok újra próbálkoztak támadással, de most sem érték el többet, mint azelőtt. Most meg a francziák támadtak újra nagy erővel az *Aisne Champagne* táján, de a németek vitézül ellenállva nagy veszteségekkel visszaverték őket.

A maczedóniai fronton kevesebb harc van mostanában, mert mint mondják, a rossz idő is akadályozza a harci tevékenységet.

Az orosz-román fronton általában csönd van, csak ha az ellenség valahol tüzel, akkor viszozozzák aztán a mi csapataink is a tüzet.

A török frontokon is kevés harc folyik, leginkább *Örményország* és a perzsa határ egyes tájain vannak kisebb csatározások.

Legtöbb a harc a tengeren és a levegőben s ezen a két helyen az ellenségnek igen nagy veszteségeket okoznak, főleg a tengeralattjárók.

A hatodik hadikölcsön.

Az első periódus már a siker jegyében indult meg. Mintha mindenki azt érezné, hogy ez már nem hadikölcsön hanem békekölcsön. Siet mindenki, hogy ehhez a várt békéhez a maga pénzével is hozzásegítse az országot.

A hatodik hadikölcsön jegyzése nemcsak hatalmas kötelesség, de financiaiális tőkebefektetésnek is elsőrendű. Tudja ezt a kis és nagy tőke egyaránt, az ur és a paraszt, úgy hogy a társadalom minden rétegében élénk mozgalom indul meg, hogy minél nagyobb összegben jegyezzenek. Az eddigi érdeklődés után ítélve, ez a kölcsön úgy erkölcsi, mint anyagi szempontból meg fogja közelíteni az előzőket.

*

A kötvények átvétele. Sokan vannak, akik az előző hadikölcsönjegyzések alkalmával jegyzett kölcsönök kötvényeit még nem vették át s így nem élvezhetik annak busás kamatjövödelmét. Ezuton is figyelmébe ajánljuk a közönségnek, hogy ezek a kötvények a jegyzési helyen, a tanusítvány beszolgáltatása ellenében bármikor átvehetőek.

*

Országos hadikölcsön-nap. A pénzügyminiszter rendelete folytán ez év június hó 5-én országos színházi hadikölcsön-nap lesz az országban, amikor is a színházi előadások alatt gyűjtések fognak eszközöltetni a hadikölcsön javára. Nálunk Gömörben, tekintettel arra, hogy művészek jelenleg nem játszanak, a hadikölcsön-nap akcióját vezető főispán rendeletet adott ki a főtisztviselőknek, amelyben felhívta azokat, hogy minden községben rendezzenek egy disz-ünnepélyt, melyen belépődíjat szedhetnek s e belépődíjakból befolyó összegből hadikölcsön fog jegyeztetni az országos hadigondozó tanács javára. A városokban is lesznek ily ünnepélyek. Rimaszombatban a jelzett napon a vármegyháza nagytermében lesz művészi matiné, melyen a főispán és *Fényes* Sándor takarékpénztári igazgató fognak beszédet mondani s rajtuk kívül több nívós szám lesz a műsoron. A matiné részletes programját jövő számunkban közöljük.

*

Hadikölcsön jegyzés. Mint *Pohorella* vasgyárról értesítenek, a *Coburg* *Fülöp* hercegtéle bánya- és kohóművek részvénytársaság a VI-ik magyar hadikölcsönre 500000 koronát jegyzett.

A *Rozsnyói Takarékpénztár* és *Zalogház R. társaság*nál a VI-ik hadikölcsönre sipeki *Balás* *Lajos* rozsnyói megyés püspök 50000 koronát, a rozsnyói kegyesalapítványi pénztár 60000 koronát és az intézet saját tárczája számára 200000 koronát jegyzett.

A Rimaszombati Takarékpénztárnál a VI. hadikölesőnből az első cikluson 900000 koronát jegyeztek. A nagyobb jegyzések következők: Rimaszombati Takarékpénztár 300000, Rimaszécsi Takarékpénztár 122000, rimakokovai Knöpfler Károly 100000 (eddiggi jegyzése összesen 600000 K), Rimaszombati konzervgyár r. t. 50000, özv. Stech Kálmáné 30000, Gömör és Kishontvárm. árvaszéke 28000, dr. Söldos Béla 20000, Baksay József és István 20000, Szabó Elemér 20000, Várm. gyámpénztári tartalékalap 15000, Nagybánya város takarékpénztára 15000, Kékesi Takarékpénztár 15000, özv. Harmatzy Béláné 10000, Csépe Ignác Várgede 8000, Braxatorisz János Gesztes 7000, Almássy László 5000, Zmeskál József 5000, Kishonti ev. Egyházmegye 5000, özv. Honéczy Ödönne Bpest 5000, Sándy Gyula Budapest 5000 korona.

Hírek a gömöri közéletmezés és közellátás világából.

A Gömörmezei Áruforgalmi r. t. az elmúlt héten valamennyi járás czukorszükségletét kielégítette.

Nincs petróleum. A kereskedelemügyi miniszter a vármegye részére április hóra egy és fél waggon petróleumot utalt ki, mely azonban eddig leszállítva nem lett. A kőolajfinomító most arról értesítette alispánunkat, hogy a leszállítást a miniszter tiltó intézkedése folytán nem eszközölheti.

A fürdőzők és nyaralók lisztelátása. Az Országos Közéletmezési Hivatal elnöke vármegyénk alispánjához küldött leiratában czélszerűnek véli a lakosságot tájékoztatni már előre arról, hogy a nyaralás vagy fürdőzés végett rendes lakóhelyéről távozó közönség a nyaralóhelyén vagy a fürdőben se lisztjegyvet, se kenyérfegyvet nem fog kapni és így szükség, hogy az ellátásra kellő lisztmennyiséget vigyen magával mindenki.

Hadigondozókat összeírók kinevezése.

Lukács Géza főispán a hadigondozói tisztre alkalmas egyéneket összeíró bizottságokba a következőket nevezte ki:

Rimaszombat város: Széman Endre, Medveczky Sándor, Matolcsy Pál, Percz Samu, dr. Institórisz Endre és Czinke István.

Rozsnyó város: Dittel István apát kanonok plébános, Réz László ref. lelkész, Schmögner János áll. elemi iskolai igazgató, Terray Gyula ág. h. ev. főesperes lelkész, m. kir. udvari tanácsos, Váry László nyug. főgymn. tanár és Krausz Nándor bányai igazgató.

Jolsva város: Hering Samu Cöburg hercegi erdőigazgató, Schusztler Antal c. kanonok plébános, Chalupka János ág. ev. lelkész és Jurczky Nándor gyógyszerész.

Dobsina város: Poputh Viktor ev. lelkész, Weisz Antal nyug. ev. lelkész, Szombathy László áll. polg. isk. tanár, Stankovics Károly állami polg. isk. tanár, Spangel Mihály ny. elemi isk. igazgató tanító és Klauszman Mátyás nyug. hercegi bányafelőr.

Nagyőrce város: Dr. Vieszt Károly, dr. Horvácz Ferencz, Traum Péter róm. kath. lelkész és Hoznek Lajos ev. lelkész.

Feledi járás: Lossonczy Kálmán Susa, Havassy Gyula Rimaszécs, Bornemisza Elemér Bátka, Ruzskay Gyula János, Szabó László Várgede és Béres János Zabar.

Nyustyai járás: Knöpfler Károly Rimakokova, Szelényi Jenő Likér, Szklenka Gusztáv Nyustya, Zagykó János Rimabrézó, Kamm Ede Tiszolcz, Okolicsányi Agoston Rimaráhó

Rozsnyói járás: Kirinyi Béla Csetnek, Uxa Károly Kuntapolcza, Rákossy Lajos Berzété, Hercz Alajos Krasznahorkaváralja, Liczei János Martonháza, Gömör Soma Nagyveszverés.

Ratkói járás: Gallai Andor Ratkó, Batta Samuel Ujvácsár, Várhegyi Béla Szirk, Christély Gyula Ratkósebes.

Putnoki járás: Juhász László ref. lelkész Hanva, Páyer János r. kath. lelkész Putnok, Ablonczy Pál ref. lelkész Kelemér, Soltész Adolf jegyző Putnok, Simkó Géza áll. isk. igazgató Putnok, Gilde József polg. isk. igazgató Putnok, Hanvay Zoltán földbirtokos Hanva.

Tornaljai járás: Buzi Márton ref. lelkész Kövecses, Kemény Dezső róm. kath. plébános Harkács, Lenkey Béla körjegyző Gömörhosszúszó, Petro Elek ág. hiv. ev. lelkész Gömörpanyit, Tornallyay Dezső földbirtokos Tornalja, Hevessy Béla földbirtokos Füge.

Nagyőrcei járás: Hizsnay Heinzelman Alfréd nagybirtokos Licze, Boczko Gyula ev. lelkész Tapoleza, Bender Ernő bányafőnök Gömörhárkos, Pauks László Cob. hercegi uradalmi erdőmester Murányalja, Szlopovszky Károly ev. lelkész Hizsnó.

Garamvölgyi járás: Golda József róm. kath. lelkész Helpa, Sztulyakovics Miklós gör. kath. lelkész Garamfő, Praulik Mihály áll. el. isk. ny. igazg. tanító Agostonlak, Lux János erdőmester Királyhegyalja, Okolicsányi Lajos erdőtanácsos Garamszécs.

Hírek és vegyesek.

Trics-tracs

pénteken este egy intim sarokban:

I. (a leány) Mozgalmas nap volt a gyermeknap!

II. (a fiu) Bizony mozgalmas. A városkerti kis heccz remek volt. A kiflik elsőrangban sikerültek és elárulom, hogy a Mihalik cég sütötte őket.

I. ?

II. Igen, Mihalik Dezső vállalta magára a kiflik megsütését és kisült, hogy Dodo épen olyan jó pék, mint muzsikus, ujságíró vagy épen ügyvéd.

I. És szép toalettek voltak — mi?

II. Nagyon szépek. Egy lenge kék ruhát és két fekete taft ruhát megszodáltam — úgy hallom, hogy azok rimaszombati kreációk voltak.

I. Volt az installáció?

II. Voltam. Maga persze nem látott engem, ami a karzatok zsufoltságát és a rossz kilátási viszonyokat tekintve, nem is csoda. Gyönyörködtem a remek beszédekben és két igen szép díszmagyarnak a sikeres premiérjében. Installáció után a főispánéknál büffiztem. — Kevés helyen lát és kap az ember manapság ily mesés falatokat.

I. A templomi hangverseny hogy tetszett?

II. Szép, nívós és sikerült volt. Külömben most nemsokára egy újabb hangversenyfelére lesz kilátásunk. — Hadikölesőn matiné lesz a megyeházán. A főispán és Fényes Sándor beszélnek majd s egy aktuális prológot ír Gál Pista. Ezen kívül több szórakoztató szám lesz.

I. Külömben mi ujság?

II. Izzulunk a kormány bukása miatt, unalmasan nézünk az ünnepek elé mi kevesen, akik itt maradtunk, mert sokan itthagyták Rimaszombatot, schajtoznak a meleg színházi esték után, — és

I. És? ...

(Itt 4 sort törültek. De nem a cenzura!) — ár.

Boldog pünkösdi ünnepeket kívánunk lakunk előfizetőinek és munkatársainak!

A „GÖMÖR-KISHONT”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Lukács Géza főispán az „Ország-Világ”-ban. Az „Ország-Világ” című fővárosi hetilap a múlt vasárnapi számában közli új főispánunknak a „Gömör-Kishont” klisséje nyomán készített képét.

Megjutalmazott körjegyző. A m. kir. központi statisztikai hivatal igazgatója a cséplési bejelentések körül kifejtett buzgó és eredményes működése elismerésül **Osváth Ráfael** méhü körjegyzőnek 50 korona jutalmat engedélyezett.

Főhadnagyi kinevezés. **Gál Barnabás**, a m. kir. 39. honvédtábori taraczkézred hadnagya — szerkesztőnk öcséje — a májusi előléptetések alkalmával főhadnagyi lett.

Kitüntetés. **Gabonás János** 16. honvédszolgálati népf. hadapródjelölt kis ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Csontos József 34. gy. ezredbeli — s a fronton küzdő — zászlós, **Benyo Béla** polgártársunk derék unokája, hadnaggyá lett előléptetve.

Bernard Jenő, **Caxdóni Csala Arnold** és **Geier Adolf** 80. gy. ezredbeli zászlósok hadnaggyokká lettek előléptetve. **Dr. Klausmann Győző** tart. segédorvos főorvossá lépett elő.

Katonai kinevezések. A katonarvosi tisztikar tényleges állományában a városunkbeli származású dr. **Szabó Elemér** I. oszt. főorvossá lett előléptetve. — A méneskarnál **Nagy Aladár**, ki az itteni osztálynál parancsnok volt, őrnaggyá lépett elő.

Lelkészi vizsga. Sárospatakon a ref. teológián a lelkészi vizsgák mult héten voltak, s azokon **Czinke István** ref. lelkész is részt vett hivatalos küldetésben.

Igazgatótanács ülés. A rimaszombati egy. prot. főgimn. igazgatótanácsa a mult héten **Medveczky Sándor** elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a nehéz viszonyokra való tekintettel a tandíj és tápdíj fölemelése ügyében határozatokat hoztak s a jutalomdíjak kiosztási tervzetét elfogadták.

Felügyelőbizottsági ülés. Az iparos tanoncziskolai felügyelőbizottság e hó 25 én ülést tartott **Kemáromy Géza** elnök vezetésével. Napirend előtt az elnök szíves szavakkal tolmácsolta a bizottság köszönetét, **Kerekes Dezső** főgimnáziumi tanár, volt elnöknek az iskola érdekében tett fáradozásaiért és szolgálataiért. — Majd a felügyelőbizottság gondnokát, **Törköly Józsefet** üdvözölte az elnök azon esetből kifolyólag, hogy őt a Tudományos Akadémia a magyar népnevelés és oktatás terén kifejtett munkásságáért 1000 korona jutalomdíjjal tüntette ki. — Elfogadtatott a jövő évi költségvetés. A folyó ügyek elintézése után a bizottság a vizsgálatok idejéig június 15 re tüzte ki. A számvizsgáló bizottságba id. **Rábely Miklós** alelnök és **Stolcz Zsigmond** küldettek ki.

Évzáró ünnep. A helybeli főgimnázium évzáró ünnepét május 25 én tartották. Az évzáró imádságot a viszonyokra alkalmazott lendületes szavakkal **Czinke István** ref. vallásnár mondotta. **Loysch Ödön** igazgató pedig ékesszóló szép beszéddel zárta be az iskolai esztendőt s kihirdette a jutalmazott tanulók neveit.

Máriássy Andor.

Gömörvármegyei életének egyik sokat szerepelt és jelentős helyet betöltő alakját ragadta el a halál márkus és batizfalvi **Máriássy Andorban**, aki e hó 21 én életének 76 ik, házasságának 36 ik évében hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. Halála hírére fekete zászló repült a vármegyeháza tetejére s a megye közelmúlt életéből egy tartalmas egyéniség tűnt el. Mielőtt rakoityási birtokát bérbe adta és a fővárosba költözött, tevékeny alakja volt a vármegye munkásságának s mint nobiles és higgadt ellenzéki vezérférfiu közbecsülést és közszeretetet élvezett. Temetése e hó 23 án volt Budapesten s e hó 26 án d. u. Berzétén, ahol a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték. Az önzetlen és nemes munkát megbecsülő vármegyét dr. **Fornet Gyula** alispánhelyettes, **Máriássy László** árvaszéki elnök és dr. **Mihalik Dezső** várm. főügyész képviselték a temetésen és koszorut helyeztek koporsójára.

Lukovich Attila Koburg hercegi főerdőmérnök f. hó 15 én, 53 éves korában, boldog házassága 22 ik évében rövid szenvedés után Nagyőrcezen elhunyt. Özvegyén szül. **Dessewffy Ervín**en kívül gyermekei és rokonai gyászolják az elhunytat, kinek temetése f. hó 17 én nagy részvét mellett ment végbe.

Pollák Lipót itteni órás f. hó 18 án hosszas betegség után 60 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 20 án nagy részvét mellett ment végbe.

Ehunyt katonák. A 80. gyalogezred katonája, **Saviuk Prokop** 49 éves Bukovina Rewona községéből származó nő, f. hó 23 án hosszas betegség után a kórházban meghalt.

Pawliuk Ilia 80. gyalogezredbeli Bukovina Subranec községbe illetékes katona f. hó 19-én a helybeli vörös kereszt kórházban hosszas betegség után meghalt.

A színészek szombaton a „Kék rókát” adták elő igen jó és összhangzatos előadásban. Vasárnap este a „Derék Fridolin”-ban bucsúztak tőlünk és Mezőkövesdre mentek. A társulatról kritikai mérleget és általában a háborús rimaszombati színészezonról bővebb ismertetést legközelebbi számunkban adunk.

Menetrendváltás. Junius hó 1-től kezdve az innen délelőtt 10 órakor induló s Budapestre 7 óra 45 perczkor érkező vonat este 9 óra 50 perczkor fog odaérkezni s az eddig reggel fél 9 kor indult személyvonat 7 óra 20 perczkor indul Budapestről.

Gyermeknap. Nagy érdeklődés előzte meg városunkban a f. hó 20-iki gyermeknapot, melyre lázasan készülődtek városunk ifjú hölgyei és a jótékonyoknak barátai, kik nem sajnálnak sem fáradságot, sem más áldozatot akkor, mikor a könnyek letörüléséről van szó. — Az idei gyermeknapon a hölgyek közreműködését *Lukács Margitka* az ő kedves szeretetreméltóságával szervezte; a kabarét s a többi ügyes trükköket *Gál István* a Fehér Kereszt titkára és dr. *Institórisz Endre* eszelték ki. A Tompa és az Erzsébet-tér sarkán az urnák mellett ernyők alatt kelyezkedett el a szép hölgytársaság s az ügyszó méltó buzgalommal intézték rohamaikat a fiatal bájos hölgyek a járó-kelők ellen. Dél előtt 11 órakor megindult az utcai kabaré. A szekéren a zongora mellett helyet foglalt *Gerőffyné*, a karmesternő és *Tombor Olga* pajzán jókedvvel előadott kuplékkal, *Boháty* pedig kacagató tréfákkal szórakoztatta a publikumot. Déli 12 óráig tartott ez a mulattató és szórakoztató része a gyermeknapnak, s a befejező mókák a Tompa téren játszódtak le. Délután 4 órakor csak úgy özönlött a közönség a Szécheny-kertbe, hol cigányzene volt s aztán a *Farkas Mihály* társulatának tagjai közül: *Tombor Olga*, *Boháty Lajos*, *Kardos Editt*, *Nagyiván István* adtak elő kedves dalokat, trétás kuplékat, közben a bájos fiatal leánygárda cigarettával, sóskifivel kedveskedett a fel s alá hullámzó, részben a vendéglő asztalait sűrűn megszállott közönségnek. — Este jótékony célú előadás volt a moziban. A gyermeknap jövedelme meghaladta az összes eddigi gyermeknapok és utcai gyűjtések eredményét, amennyiben **2583 korona 47 fillér** bevétellel zárult. — A kiadások leszámítása után **2014 korona 07 fillér** jutott a nemes intenciójú jótékony célra. — A rendezőséghez a következő adományok érkeztek: Dr. *Törköly József* és neje 100, dr. *Krausz Gyula* és neje 10, Dr. *Zehery István* 20, *Komáromy Irén* 10 korona. A rendezőség hálásan köszöni ugye ezen adományokat, mint a szereplő leánygárda szíveskedését s a mozi és színházigazgató előzékeny viselkedését.

Madarak és fák napját tart a két elemi iskola pünkösdi harmadnapján délelőtt a Szécheny-kertben. Indulás az iskolákból d. e. 9 órakor. Az érdeklődő vendégeket szívesen látják az igazgatók.

Ritka vadászszerencse. Lovag *Keisler Gusztáv* dusai földbirtokos e hó 23-án reggel vadászterületén egy remek példány tengeri sas lőtt. A sas szárnyai kifeszítve 2 m. 75 cm-ért tesznek.

Rendkívüli megyegyűlés. Junius hó 8-án rendkívüli vármegyei közgyűlés lesz, melynek főtárgya a Ludovika-akadémiai Butler-féle alapítványi hely betöltése lesz.

Arany ünnepélyek. A nagy költőnek Arany Jánosnak születése századik évfordulóját a helybeli áll. elemi fiú iskola tantestülete és növendékei f. hó 19-én ünnepelték. *Törköly József* igazgató tanító szép beszédben méltatta a költő irodalmi nagyságát s *Dobby Andor* növendék szavalt Arany Toldyjából. A növendékek a Himnuszt és a Szózatot énekelték. — Az áll. elemi leányiskola f. hó 20-án délután ünnepelt. Itt *Matolesy Pál* igazgató emlékezett meg koszorus költőnkéről a kis leányok értelmi fejlettségéhez pompásan illő, szép beszédben, melyet valóságos áhítatos figyelemmel hallgattak a növendékek. *Smál Aranka* és *Bartha Emmi* kedvesen szavaltak s az ünnepély a szózat elénekülésével véget ért. — Az állami polgári leányiskola másnap: 21-én tartotta Arany ünnepélyét, melyen a Himnuszt énekelte el a növendékek énekkara *Matolesy Pál* énektanár vezetésével. Az ünnepi beszédet *Jakovetz Ilonka* tartotta. Megérdemelt osztatlan figyelemmel hallgatták a szépen kidolgozott, s koszorus költőnk fényes pályafutását, halhatatlan emlékét találó szavakkal jellemző megemlékezést. *Matolesy Klára*, *Szabó Rózsi* és *Halgas Mária* III. oszt. növendékek és *Lipták Kornélia* IV. oszt. növendék hatásosan szavaltak egy-egy Arany költeményt. A „Kondorosi csárda mellett” című megzenésített dalt igen ügyesen zongorázta *Pásztori Edit* IV. oszt. növ. A „Walesi bárdok” című Arany melodráját ugyancsak az ő kísérete mellett élénk tetszés kíséretében szavaltta *Lévai Ilona* III. oszt. növendék. Koszorus köl-

tőnk „Fiannak” című gyönyörű költeményét *Matolesy Pál* megzenésítette s a növendékek énekkara nagy hatással adta elő ez alkalommal. Az egész kis ünnepély szépen volt rendezve s a gondosan összeállított műsor összes számai nagy hatást keltek. A Szózat eléneklése fejezte be az ünnepséget.

Mezőgazdáknak a folyó évi termésre előleget (zöldhitelt) kedvező feltételek mellett folyósít a Rimaszombati Takarékpénztár. 1—3

Küszöbön a marharekivirálás. A vágómarha beszerzése a hadrakelt sereg részére Magyarországon mindinkább nehézségekbe ütközik. A feltétlenül szükséges mennyiség aránylag nagyobb részét Ausztriában kellett beszerezni, mivel a megállapított quota Magyarországon megközelíthetőleg sem volt leszállítható. Minthogy ez az állapot a hadrakelt sereg feltétlenül szükséges élelmezése szempontjából többé fenn nem tartható, a cs. és kir. hadügyminisztérium a m. kir. földművelésügyi minisztériummal egyetértőleg május és június havára a cs. és kir. Hadügyminisztérium Vágómarha Bevásárlási Központjának magasabb bevásárlási árakat engedélyezett, amely árak azonban július havától kezdődőleg rendszeresen lejjebb fognak szállíthatni. Egyben megállapodás jött létre arra nézve is, hogy ha ezen magasabb árak mellett a Magyarországra nézve megállapított quota a mai szabadvásárlással előteremthető nem lenne, ugye a m. kir. földművelésügyi minisztérium a rendkívüli helyzet által indokolt súlyos rendszabályokhoz fog folyamodni, hogy a hadvezetőség szükségletét kényszereszközök igénybevételével biztosítsa.

Adomány. Dr. *Kardos Géza* főorvos 10 koronát adományozott az izr. nőegyletnek, mely nemeslelkű adományért ezuton is hálás köszönetet mond az elnökség.

Pályázat. A báró *Sina Simon*-féle volt népiskolai tanítók segélyezésére rendelt alapítványból több, egyenkint 200 koronás hely van üresedésben. A pályázni kívánók az összes személyi okmányokkal felszerelt s a vall. és közokt. miniszterhez címzett kérvényüket legkésőbb folyó évi június hó végéig terjesszék be a Gömör és Kishontvármegyei kir. tanfelügyelői hivatalhoz, hol a pályázati feltételek is megtekinthetők.

Közgyűlés. A Zólyombrézó—Breznóbánya—tiszolci h. é. vasut. r. t. e. hó 24-én tartja Budapestben tizenkettedik rendes közgyűlését. A részvénytársaság 426668 kor. 31 fillér nyereséggel zárja a múlt esztendő.

Faarverések. Besztercebányán f. évi április hó 24-én tartott árverésen 98292 m³ fenyőhasznófát 26 és több cm. átm. kitermelve vasuti vagy garamparti rakodóra hozva *Dickmann testvérek* és *Braun Zsigmond* fakeskeredő cég 6953 egységáron 68243 kor. 41 fillérért vette meg, ugyanezen cég 498721 m³ 26 és több cm. átm. fenyőhasznófát 329055 kor. 31 fillérért vette meg. — 103551 m³ fenyőhasznófát *Jellinek Bertalan* rimaszombati fakeskeredő 267671 kor. 96 fillérért vett meg.

Pályázati hirdetés. A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli az 1917. évi szeptember hó 1-ére betöltendő állami elemi népiskolai tanítói állásokról szóló pályázati hirdetményt. Gömörmegyében ezen hirdetés szerint a sajtóredői tanítónői állás (ág. ev.) kerül betöltésre.



Vasárnap este az Apolló-színház derék tulajdonosa is áldozott a gyermeknap javára, mert az előadás tiszta hasznát felajánlotta jótékony célra. — Az ezergyertyás házat nagy érdeklődéssel nézte a közönség. — F. hó 23-án szerdán szintén vonzó, jól összeállított műsor várta a közönséget.

Ma vasárnap a „Rejtelmes sziget” van műsoron, hétfőn „A gyufaárus leány”, szerdán *Paylanderrel*: „Sfinx rabja”.

Szabadalom. A szabadalmi közlöny utolsó számában olvassuk, hogy 7727. szám alatt *Bartal Dezső* tanító Rimaszombatban szabadalmat jelentett be „Lövészárokharczot utánzó népmulattató berendezésre.”

Szerkesztői üzenet.

Stella Cordis. Táb. p. 403. Örültünk kedves sorainak és a jó híreket szívesen olvastuk. A jókívánásokat viszonzva küldjük.

Cz. M. Balogtamási. A panaszos eset inkább érdekelheti a csendőrséget mint az olvasóinkat.

Bódi Sándor Tábori-posta 530. Igaz érzéseket tartalmazó üdvözlő versét volt alkalmunk a főispán urnak bemutatni.

D. D. Putnok. Végtelenül sajnáljuk, de mostanában alig tudunk helyet adni szépirodalmi dolognak a felhalmozódó más közérdekű dolgok miatt. Néha véletlenül jut be egy-egy.

Gömör és Kishontvármegye Főispánjától.

1752—1917. szám.

Pályázati hirdetés.

Vármegyei alispánnak főispánná történt legfelsőbb kinevezése folytán az alispáni tiszti állás üresedésbe jutván, és ezen állás a törvény 87. § a értelmében a következő rendes közgyűlésben lévén betöltendő, ennél fogva vármegyei ügyviteli szabályzat 2-ik §-a értelmében ezen tiszti állásnak törvényszerű betöltése végett ezennel pályázatot hirdetek. Köztudomásra hozván, hogy ezen választás következtében esetleg üresedésbe jöhető tiszti állások is, az egyidejűleg közreahirdetett külön pályázat alapján, ez alkalommal folytatólag törvényszerű választás útján fognak betöltetni.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik az alispáni tiszti állás elnyerése végett pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t. cz. értelmében megkívánt képesítésüket igazoló hiteles okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzámmal címezve, bezárólag **folyó évi június hó 23-ig** annyival inkább adják be, mivel ezen határidő után, elkésve beadott kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Rimaszombat, 1917. évi május hó 23-án.

1—2

Lukács, főispán.

Miskolczi Lajos cukrásznál jég állandóan kapható.

Az iskolai szünetidőre egy

tanítóképezdészt kerések,

aki kis leányomat előkészíti a IV. elemi osztály vizsgára. — Czim: a kiadóhivatalba.

Eladó ház.

Rimaszombatban a **tisztviselőtelepen** 5 szoba, fürdőszoba, konyha és egyéb melléképületekkel, valamint villanyvilágítás, vízvezeték és csatornázással ellátott tehermentes ház eladó. — Értekezni lehet **Dr. Söldos Bélával** Rimaszombat vármegyeház. 5—

Eladó kerékpár.

Egy alig használt kerékpár (Rimaszombat Losonczy utca 36. sz. a.) **300 kor.** eladó.

Eladó szódáskocsi.

Egy alig használt féderes, festett szódáskocsi — hozzá tartozó ládával — eladó.

Lecső Ferencz,

Rimaszombat Szijjártó-utca 58. sz.

Elköltözés miatt egy teljes ebédő és egyéb

bútor eladó.

CZIM? megtudható a kiadóhivatalban.

Faarverési hirdetmény.

A „Csetneki közbirtokosság“ Csetnek nagyközség határában fekvő „Hrádek“ nevű fenyőerdejében az 1915. és 1916. évi vágásterületein, 16 kat. holdon fennálló, mintegy 6800 köbméter jegenyefenyő mű- és tűzifáját **1917. évi május hó 30-án** d. e. 10 órakor Csetneken a község házában tartandó nyilvános árverésen eladja.

Az eladás a ledöntött törzsek felmérése és kiközbözése után köbméterenkénti átlag tőáron fog eszközöltetni.

Kikiáltási átlagtőár műfánál 20 K köbméterenként, tűzifánál 2 K ürméterenként.

Bánatpénz 12000 korona.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szerződési feltételek megtekinthetők Csetneken a közbirtokossági erdőhivatalnál.

Csetnek, 1917. május hó 6. 2--2

Elnök h.: **Kiriny Béla**, kir. erdőtan.

Mindenféle új és használt motorok, dob-sínek, kazalozók és borsajtók előnyös ár mellett kaphatók, gépjavitások jutányosan eszközöltetnek a

Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazd. Bank R.-t. gépgyárában, Rimaszombat.

Gépiróleány

ki hosszabb irodai gyakorlattal rendelkezik, jó bizonyítványokkal, szerény fizetésért állást keres. — Szíves megkeresések e lap kiadójába „Szorgalom“ jelge alatt küldendők. 1—3

Várgede gyógyfürdő

Május hó 27-én (Pünkösöd vasárnapján) megnyílik és állandóan nyitva lesz. — Alkalmos vendéglősről gondoskodva van. — Borbély helyben lesz. Fürdőkezelőség.

Hirdetmény.

3075—917. sz. — A Rimaszombat r. t. város tulajdonát képező és a rimaszombati 516. számú telekjegyzőkönyvben 985. helyrajzi sz. alatt felvett az Erzsébet téren fekvő emeletes u. n. **Kaszinó épületnek** összes melléképítményeivel leendő eladását Rimaszombat r. t. város képviselőtestülete 8208—1916. kgy. számú véghatározatával elhatározta.

Az ingatlanság kikiáltási ára 115500 korona. A kikiáltási áron alul az ingatlanság eladatni nem fog.

Az épületek helyiségei jelenleg bérbe vannak adva és a vevő tartozik a bérleti szerződések egy részét úgy a mint azok jelenleg a város és a bérlők között fennállanak, az azokban foglalt összes jogokkal és kötelezettségekkel teljes joghatálylyal átvenni. — Az eredeti bérleti szerződések a polgármesteri hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az emeleti helyiségeket s hozzá tartozó melléképületeket bérlő rimaszombati vármegyei kaszinó bérszerződése, a bérszerződésben kitüntetett bérleti összeg fentartásával, azonban csupán 3 évre, vagyis **1920. évi május 1-ig**

terjedő joghatálylyal száll át a szerződésben feltüntetett egyéb feltételek mellett a vevőre.

A kellően felbélyegzendő zárt írásbeli ajánlatok a kikiáltási ár 10%-ával, vagyis 11550 korona bánatpénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló nyugta mellett **1917. évi május hó 31. napjának déli 12 óráig** terjesztendők be a polgármesteri hivatalhoz.

A beérkezett ajánlatok felett a városi képviselőtestület dönt a törvényhatóság jóváhagyásától feltételezeten. A képviselőtestület fenntartja jogát az ajánlatok teljesen szabad elbírálásához, újabb árverés tartásához, sőt esetleg valamennyi ajánlat visszautasításához.

A fenti határidő után legközelebb tartandó képviselőtestületi közgyűlés napjáig utóajánlat is tehető, az utóajánlat azonban csak akkor vétetik figyelembe, ha az utóajánlati összeg a legmagasabb vételi ajánlatot 10%-kal meghaladja.

Rimaszombat, 1917. évi május hó 18. án.

2—2 **Percz Samu**, h. polgármester.

NAGYRŐCZEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Részvény-aláírási felhívás!

Folyó év május hó 2 án tartott rendkívüli közgyűlésünk elhatározta, hogy intézetünk részvénytőkéje **500 drb 200 koronás** névértékű, bemutatóra szóló új részvény alapján **100000 koronáról 200000 koronára emeltessék** fel és hogy ezen új részvények, melyek **1918. január 1-től** fogva része sednek az üzleteredményben, a régi részvények birtokosainak 2:1 arányban ajánltassanak fel átvételre.

Ezen határozat alapján a régi részvények birtokosainak 250 db részvényt a következő feltételek mellett ajánlunk fel átvételre: Minden 2 drb régi részvény után 1 új részvény vehető át. Részvénytörédek figyelembe nem vétetnek.

Az átvételi árfolyam 600 koronában állapítatik meg, melyből 200 korona a részvénytőkére, 400 korona pedig a tartalékalapok javára fog iratni.

250 drb részvényt új részvényeseknek ajánlunk fel átvételre, 700 koronás árfolyamon, melyből 200 korona a részvénytőkére, 500 korona pedig a tartalékalapok javára lesz elkönyvelve. Ezen **700 koronás részvények jegyzése 1917. június 1-től augusztus 1-ig**, a **600 koronás** részvényekre pedig az elővételi jog gyakorlása **1917. évi jun. 1-től kezdve július 1-éig** bezárólag hétköznapokon az intézet hivatalos helyiségében a rendes pénztári órák alatt vagy az első részlet egyidejű beküldése mellett posta útján is eszközölhető, ezen határidő leteltével az elővételi jog gyakorlása megszűnik.

Aki elővételi jogát nem gyakorolta vagy azt nem értékesítette, az ebből eredő hátrányért az intézettel szemben semmiféle igényvel nem léphet fel és kártérítést sem követelhet.

Aki elővételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket szelvényiv nélkül intézetünk pénztáránál felülbélyegzés végett benyújtani s egyidejűleg az első részletet, valamint új részvényenkint 6 koronát illeték és költség címen készpénzben lefizetni. A felülbélyegzés alkalmával eszközölt befizetéseket és a későbbieket intézetünk ideiglenes elismervényen fogja nyugtatni.

A befizetések a következőkép teljesítendők:

Régi részvényesek:

1917. július 1-ig	206 kor.	1917. auguszt. 1-ig	206 kor.
1917. október 1-ig	200 kor.	1917. október 1-ig	250 kor.
1917. december 1-ig	200 kor.	1917. deczemb. 1-ig	250 kor.

Új részvényesek:

A részvényesek a kitűzött határidő előtt is befizethetik az összes részleteket.

A befizetés napjától 1917. december 31-ig 5% kamatot térít meg az intézet.

Minden az esedékesség napján nem teljesített befizetés után 6% os késedelmi kamattal jár.

Az ideiglenes elismervények számai, melyekre a befizetés az esedékesség napján nem teljesített, a fizetés elmulasztásának következményeire való utalás mellett és a „Gömör-Kishont“ című megyei és a „Murányvölgye“ című helyi lapban egyszer közzétételnek.

A közzététel után 2 héttel a késedelmes részvényesek társági jogait s befizetett részleteiket, az illető ideiglenes elismervények pedig érvényüket elvesztik és az igazgatóság fel lesz jogosítva ez utóbbiak helyett ugyanazon számmal ellátott új elismervényeket szabad kézből eladni.

Az érvényüket vesztett ideiglenes elismervényekre netalán már befizetett részletek a tartalékalap javára fordíthatnak.

Ha a régi részvényesek elővételi jogait teljes mértékben nem gyakorolnák, a fennmaradó részvények elosztását és értékesítését az igazgatóság magának tartja fenn, ugyancsak tulajjegy esetén a részvények esetleges redukálásait is. Valamennyi részlet befizetése után, de nem 1918. május 1-je előtt, az ideiglenes elismervények teljesen befizetett részvényekre fognak kicseréltetni.

Nagyőrce, 1917. május hó 12.

Az igazgatóság.